

—
Fundació
—
Catalunya
—
La Pedrera
—

escoles
tàndem

Escola Tàndem

Escola Mossèn Jacint Verdaguer - CMMB

Projecte inicial / Març de 2012

Índex

1.	QUÈ FEM?	3
	Les A.T. : Activitats transversals	3
	Les A.M.: Activitats musicals	4
	Els T.C.: Tallers de corda	4
	O.C.J.V.: L'Orquestra de Corda Jacint Verdaguer	5
	C.J.V.: La Coral Jacint Verdaguer	5
	Les A.E.: Activitats d'enllaç	6
	Les A.F.: Activitats de formació	7
2.	COM HO FEM?	8
	La música com a eina, no com a finalitat	8
	Del procés al resultat	8
	Les Guies Didàctiques de les A.T.	9
3.	Amb qui ho fem?	11
	El paper dels Mestres de Música de l'escola	11
	L'equip de Músics del CMMB	11
	El paper del Claustre de Mestres de l'escola	12
	Els Professors de les Activitats de Formació	12
4.	Amb què ho fem?	13
	L'Aula de Música: Una eina cabdal per al desenvolupament de les activitats del Centre	13
	El banc d'instruments per als Tallers de Corda i l'Orquestra de Corda Jacint Verdaguer	13
5.	Quan ho fem?	14
	Primer any:	14
	Segon any:	15
	Tercer any:	16
6.	Com ho millorem?	17
	Avaluació contínua	17
	Avaluació periòdica	17
	Avaluació final	17
	L'autoavaluació	17
7.	Com ho continuem?	19
	Continuïtat de les A.T.	19
	El paper de les mestres de música i de tot l'equip del claustre del l'escola.	19
	El suport de les Guies Didàctiques	19
	Una eina per a compartir i difondre el projecte: El llibre amb el recull de les	
	Activitats Transversals	19
	Continuïtat de les A.M.	20
	La Coral Jacint Verdaguer	20
	Els Tallers de Corda	20

1. QUÈ FEM?

Descripció de les activitats

Les A.T. : Activitats transversals

- Són activitats que impliquen la participació transversal de diverses matèries de l'escola.
- Les lideren les mestres de música amb el suport del músic (o equip de músics) proposat pel CMMB i hi col·laboren depenent de les necessitats de l'activitat concreta, mestres d'altres matèries.
- Estan dissenyades per un músic proposat pel CMMB.
- Les activitats dissenyades pel músic relacionat amb el CMMB es treballen primer amb les mestres de música i posteriorment son proposades a l'escola des de l'Aula de Música amb temps suficient per a coordinar les diferents matèries que hi participen.
- Les **A.T.** pretenen fomentar el treball multi disciplinar i obert a diferents punts de vista. Es parteix d'una idea que s'aborda des de diferents àmbits amb la finalitat de crear un projecte comú.
- Es desenvolupen durant un trimestre i finalitzen amb una mostra-concert-espectacle-posada en comú al final del trimestre. Aquesta mostra final serà enregistrada en àudio i vídeo per a la seva avaluació posterior. En aquesta mostra es posa l'èmfasi en mostrar el que s'ha treballat a través de les diferents matèries, no tan sols de les matèries artístiques-musicals. Per aquest motiu, el que es treballa a les matèries de medi, llengua, matemàtiques, etc... se li acaba donant també una dimensió de mostra pública amb tot el que comporta d'aprofundiment en el camp de les capacitats de comunicació dels infants que participen.
- Les **A.T.** sempre es realitzaran durant el segon i el tercer trimestre de cada any, mai en el primer. Durant el primer trimestre es considera que les activitats tradicionals del l'escola (les danses de la castanyada i el concert de Nadal) ja fan una funció similar a les Activitats. A més, d'aquesta manera hi ha un marge de temps per dissenyar les **A.T.** preparar els materials i coordinar l'equip humà que les durà a terme durant el curs acadèmic.
- De cada **A.T.** es realitzarà una Guia Didàctica per al seu desenvolupament. Aquesta Guia estarà dissenyada pel músic relacionat amb el CMMB i inclourà els plantejaments inicials i el desenvolupament de l'activitat. També inclourà els elements de transversalitat amb les altres assignatures de l'escola. Amb el recull de guies, es crearà un arxiu de **A.T.** amb la finalitat de garantir la continuïtat del projecte.

Les A.M.: Activitats musicals

- Són activitats realitzades bàsicament per especialistes de música proposats pel CMMB.
- Hi ha dos tipus de **A.M.** les activitats optatives i les activitats realitzades en el marc de l'horari l'escolar. Entre les optatives hi ha els Tallers de Corda (**T.C.**) i l'Orquestra de Corda Jacint Verdaguer (**O.C.J.V.**). Entre les realitzades en horari l'escolar hi ha la Coral Jacint Verdaguer (**C.J.V.**)

Els T.C.: Tallers de corda

- Destinats a fomentar un treball més específic de l'aprenentatge de la música i dels valors que aquesta transmet a cada nen i nena, a través d'un instrument orquestral de corda.
- Els dissenyen i duen a terme especialistes instrumentals proposats pel CMMB.
- Amb caràcter optatiu es seleccionarà els nens i nenes pel seu interès en participar en l'activitat tot i que es valoraran també les seves aptituds musicals.
- Per realitzar la selecció, els professors proposats pel CMMB faran unes audicions-demostracions dels instruments a les aules i amb els nens i nenes voluntaris que es presentin es farà una selecció basada principalment en corroborar l'interès, observar les capacitats i consensuar la possibilitat horària amb les famílies.
- Es realitzaran en horari extra l'escolar al migdia en el propi centre.
- La periodicitat dels tallers serà de dos migdies a la setmana.
- Un cop engegats, els **T.C.** es realitzaran durant tot el curs al llarg dels tres trimestres.
- Hi haurà el taller de violí-violoncel i el taller de violoncel. Cada taller comptarà amb un professor especialitzat en l'instrument proposat pel CMMB.
- Les edats ideals dels principiants haurien de situar-se entre els 7-8 anys, per aquest motiu, el més aconsellable seria realitzar l'oferta als nens i nenes de 2on i/o 3er de Primària.
- Els tallers es realitzaran en grup, amb un mínim que dependrà de la demanda i un màxim de 8 nens i nenes. Cal remarcar que no pretenen ser classes individuals d'instrument, si no més aviat una manera d'aproximar-se al treball de conjunt de la música i els seus valors a través d'un instrument.
- Les primeres setmanes dels tallers seran de descoberta dels instruments, amb jocs d'imitació i petits exercicis sense partitura. Progressivament s'anirà incorporant la partitura amb el seu corresponent treball de comprensió lectora musical. De totes maneres el treball basat en l'escolta, l'oïda i la memòria serà cabdal al llarg del desenvolupament de tots els tallers.
- Els nens i nenes disposaran d'instruments cedits per l'escola. Els instruments es quedaran al centre i seran utilitzats en les primeres setmanes només durant l'estona del taller. Posteriorment es pot buscar altres fórmules per fomentar l'estudi al propi centre (per ex la cessió momentània de l'instrument durant el migdia al propi centre en els dies que no hi ha taller) a o a casa de cada nen (per ex el lloguer a preu simbòlic d'un instrument per estudiar a casa).
- El creixement musical i humà dels nens i nenes en els tallers es basarà en el procés setmanal i la implicació continuada en el treball. De totes maneres, es mostrarà el resultat al final de cada trimestre amb una activitat oberta al públic

(als companys de l'aula, de l'escola, als pares i familiars) en forma de petit concert i/o de taller obert. Aquestes mostres poden estar recolzades/apadrinades per joves estudiants i/o per professors del CMMB.

- Els professors dels **T.C.** crearan un arxiu amb el material que utilitzen (jocs sense partitura, exercicis, partitures, etc...) pel desenvolupament i futura continuïtat de l'activitat.

O.C.J.V.: L'Orquestra de Corda Jacint Verdaguer

- Destinada a donar un pas més enllà en la formació musical dels nens i nenes que participen en els Tallers de Corda.
- La dirigirà un especialista proposat pel CMMB.
- Amb caràcter optatiu es proposarà els nens i nenes dels Tallers de Corda que demostrin interès i actitud positiva per participar en l'activitat.
- L'activitat es realitzarà un cop els **T.C.** estiguin consolidats.
- Es realitzarà en horari extra l'escolar al migdia en el propi centre.
- La periodicitat dels assaigs de l'Orquestra serà d'un migdia a la setmana.
- Un cop engegada, la **O.C.J.V.** es realitzarà durant tot el curs al llarg dels tres trimestres.
- La figura del Director, també proposada pel CMMB, serà cabdal en el funcionament de l'activitat, ja que no serà una orquestra tradicional com les de moltes escoles de música. En la **O.C.J.V.** s'haurà de treballar molt més a partir de creació de petites peces basades en l'experimentació, el joc, la memòria... Per tant s'ha de pensar en un director amb un alt índex de capacitat de creació/improvisació.
- En el treball s'incorporarà progressivament la partitura amb el seu corresponent treball de comprensió lectora musical. De totes maneres, i a l'igual que en els tallers, el treball basat en l'escolta, l'oïda i la memòria serà cabdal al llarg del desenvolupament de l'activitat.
- El resultat del treball realitzat es mostrarà periòdicament al públic. En aquestes mostres es comptarà amb el suport de professors i/o estudiants del CMMB.

C.J.V.: La Coral Jacint Verdaguer

- Gran part de l'educació musical dels infants de l'escola s'ha de centrar (i de fet, gràcies al bon criteri de les mestres de música del centre, ja és així en l'actualitat) en el cant coral. Des de ben menuts, els nens i nenes canten i tenen una relació amb la música a través del cant, cosa que ja comença en l'etapa infantil.
- Aquesta activitat coral primerenca es transforma en tot un repte quan els nens i nenes de 4art curs participen a l'Activitat Cantània. Aquest impuls que es dona a 4art curs creiem que ha d'aprofitar-se per continuar amb el treball coral d'una certa intensitat en etapes posteriors.
- Un cop finalitzada la Cantània (normalment al mes de maig) els nens de 4art han de poder continuar cantant. Per aquest motiu s'ha d'articular la manera que la gran majoria de nens i nenes de 4art, 5è i 6è facin cant coral al Centre.

- L'encaix de la Coral en l'horari lectiu de l'escola ha de ser possible per a donar-li una dimensió participativa més global.
- La Coral pot estar liderada per les mestres de música de la pròpia escola o per una persona externa especialista. Depèn de com s'acabi consensuant l'activitat amb el propi centre.
- En el repertori de la **C.J.V.** pot haver-hi cançons tradicionals del món coral infantil però també ha d'incloure cançons d'altres àmbits com músiques folk d'arreu del món (en especial dels països més presents a l'escola Mn. Jacint Verdaguer) o músiques de l'àmbit del rock-rap-etc... Cal tenir en compte que el grup de nens i nenes que formaran part de la Coral és el de tercer cicle de primària (5è i 6è), un grup que precisa d'una motivació especial per al cant coral.
- Hi ha la possibilitat que la **C.J.V.** estableixi lligams amb alguna associació de corals infantils catalanes amb la finalitat de participar en alguna activitat comú (cantates, intercanvis, etc...) i d'aquesta manera integrar al màxim nivell els nens i nenes de l'escola i les seves famílies en l'ambient musical del país.

Les A.E.: Activitats d'enllaç

- Són activitats puntuals destinades a establir ponts d'enllaç entre el CMMB i l'escola Jacint Verdaguer.
- Fomenten el coneixement mutu i l'enriquiment de les dues institucions i els seus membres.
- Inclouen visites dels nens i nenes de l'escola Jacint Verdaguer a activitats del CMMB.
- Connecten puntualment estudiants del CMMB amb l'escola Jacint Verdaguer.
 - Petits concerts d'estudiants que volen "rodar" concerts a aules de l'escola. Concerts de petit format (per als integrants d'un sol curs reunint les dues classes a l'aula de música, per ex). De durada mai superior als 30 minuts. Amb la possibilitat d'establir un diàleg amb l'intèrpret al finalitzar el concert.
 - Disseny i posada en pràctica de concerts educatius per part d'estudiants del CMMB (en especial els que paral·lelament cursen Magisteri a la Facultat) a aules de l'escola.
 - Informacions de les activitats que es realitzen en les diferents activitats a radioconservatori.cat
- Impliquen puntualment a professors i/o estudiants del CMMB en concerts de nens i nenes de les Activitats Musicals o Activitats Transversals de l'escola.
 - Participació en el concert de Nadal de l'escola
 - Suport als Tallers de Corda
 - Participació en els concerts de l'Orquestra de Corda Jacint Verdaguer
- Amplien les possibilitats pedagògiques de l'escola en relació a la música:
 - Petits concerts-xerrades de i/o estudiants del CMMB per presentar les famílies dels instruments

Les A.F.: Activitats de formació

La Formació “implícita”

- Durant els tres anys en els que el Projecte es desenvoluparà, els mestres de música de l'escola Jacint Verdaguer estaran en contacte directe amb els especialistes de música del CMMB. Amb ells realitzaran un bon nombre d'Activitats Transversals i d'Enllaç. A més podran establir connexions amb els especialistes de corda que participaran en els Tallers de Corda i l'Orquestra.
- En aquest procés es realitzaran i consensuaran les Guies Didàctiques per a les A.T. i els materials de suport per als Tallers i l'Orquestra.
- D'aquesta manera, de cada Activitat en quedarà no tan sols un procés viscut i un resultat final compartit en forma de concert. Sinó també una justificació del que s'ha fet, una explicació dels objectius, continguts i maneres de procedir en forma de Guia Didàctica. I per acabar hi haurà una anàlisi valorativa de tot plegat per treure'n conclusions.
- Tot això suposarà per a les mestres de música una formació que anomenem “implícita” ja que no serà en forma de Curs o Master-class, sinó que es donarà en el propi transcurs de les diferents activitats. Creiem que és la millor manera d'aprendre: no es tracta d'*explicar* sinó de *compartir* el procés amb les persones que el continuaran en el futur.

La Formació “explícita”

Cursos per als mestres de música de l'escola

Cursos per al claustre de l'escola

Formació per a estudiants del CMMB (relacionats amb magisteri)

2. COM HO FEM?

Recursos pedagògics

La música com a eina, no com a finalitat

Totes les Activitats del Projecte tenen la música com a punt de partida. Moltes d'elles (en especial les A.T.) involucren altres matèries però la música continuarà sent en gran mesura el motor de les activitats.

És important, però, remarcar que la música en sí mai serà la finalitat del treball realitzat. Per descomptat, es cercarà un nivell de qualitat musical però la recerca d'aquesta qualitat mai estarà per sobre dels principals objectius del Projecte: el creixement personal de cada nen i de cada nena de manera individual i, sobretot, en relació amb el col·lectiu.

No es pretén crear futurs músics (tot i que es contempla la possibilitat de descobrir algun talent extraordinari que es podria connectar amb el CMMB), sinó que es busca crear persones amb més capacitats: persones que sàpiguen escoltar, persones que respectin el treball dels altres, persones que tinguin iniciativa, persones que comparteixin allò que saben fer, persones comunicatives...

En el Projecte, la música sempre serà una eina, no una finalitat.

Del procés al resultat

Tot el procés de creació de cada una de les activitats oferirà als nens i nenes l'oportunitat de créixer a través de la recerca, la descoberta, l'experimentació... Sens dubte, un procés ben portat, amb un acurat ritme de treball i amb espai suficient per a la provatura serà l'eina que de manera acumulativa els ajudarà a desenvolupar-se amb la ment oberta.

Malgrat això, la Música és un art que es viu en el temps i que adquireix el seu vertader sentit quan s'ofereix a algú en un acte comunicatiu. Per aquest motiu la filosofia del projecte es basarà en el creixement que ofereix el procés però alhora també en la màgia que es troba en l'experiència de la comunicació del resultat. D'aquesta manera, la mostra final en forma de concert de les Activitats, ha de ser aquell moment especial en el que tots els nens i nenes senten que la feina que han fet adquireix un sentit que va més enllà de l'experimentació i que esdevé un acte gairebé de comunió en el que tots junts comparteixen les emocions que neixen del que han elaborat durant el procés.

La importància de les Mostres finals per a totes les matèries de l'escola

Qualsevol músic sap que el seu treball adquireix significat quan el comunica a algú. Qualsevol professor de música sap que el seu estudiant fa el major progrés quan s'acosta el dia del concert final i que gran part de l'aprenentatge es basa en les conclusions que es trauen de com ha anat aquest concert.

Realment quan hom ha de comunicar alguna cosa a algú (ja sigui de contingut artístic com d'altres matèries) ho ha d'assimilar d'una manera molt més profunda que si ho treballa només per a ell mateix. En el cas de la música estem molt acostumats a fer-ho en el marc de concerts, un marc en el qual es valora allò de positiu que pots comunicar, més enllà de la recerca de l'error més pròpia potser dels exàmens.

En el cas d'altres matèries (matemàtiques, medi, etc...) aquesta comunicació pública en forma de "concert" (en un "ambient positiu" que no recorda a un exàmen) no s'acostuma a donar de manera habitual. Per aquest motiu, una de les novetats que planteja el projecte és el fet que en la mostra final de les **A.T.** no hi haurà únicament una posada en escena de la part musical, de la dansa i del treball de plàstica. Cada matèria que ha participat en el desenvolupament de l'activitat tindrà el seu espai el dia de la mostra per a comunicar (si més no en les parts més importants i/o significatives per a la pròpia activitat) el treball realitzat. D'aquesta manera, les diferents matèries que han participat en el procés d'aprenentatge tindran (a l'igual que la música, la dansa o la plàstica) l'oportunitat de mostrar la seva feina en un marc propens a la eufòria però també amb tota la càrrega de responsabilitat que implica el fet de defensar allò que has après davant d'un públic més o menys nombrós que t'escolta.

Les Guies Didàctiques de les A.T.

- Les Guies Didàctiques de les A.T. han de complir dos objectius: Facilitar la realització del treball de les Activitats a l'equip que el realitza durant tot el procés i constituir un arxiu per facilitar la continuació del projecte a través de futures activitats.
- Les dissenyarà l'especialista proposat pel CMMB, les consensuarà i transmetrà a les mestres de música de l'escola i seran desenvolupades en els Tallers per aquestes mestres de música de l'escola amb el suport de l'equip de músics proposat pel CMMB i la participació activa d'altres mestres de l'escola des de les seves respectives matèries.
- El seu format pot ser divers depenent dels objectius i continguts de cada Activitat, però sempre hi haurà una part explicativa de l'Activitat així com materials i idees per dur-la a terme.

El material de treball de les A.M.

El material de treball dels T.C

- Els professors proposats pel CMMB per realitzar els Tallers de Corda hauran de dissenyar un pla de treball específic per a un grup una mica diferent de l'estàndard habitual d'estudiant de corda que comença a una de les Escoles de Música del nostre país. Normalment, en una l'escola de Música, els nens i nenes comencen instrument quan ja han adquirit un cert domini del llenguatge musical, això fa que ràpidament s'associï la interpretació instrumental amb la lectura d'allò que es toca en partitura. Aquest fet, que d'altra banda ens sembla pedagògicament erroni, no es produirà amb els nens i nenes de l'escola ja que la gran majoria d'ells (probablement la pràctica totalitat) a 2on curs de primària no tindran nocions sòlides de llenguatge musical prèvies. Això provocarà el fet que els **T.C.** no es podran basar en la lectura de partitures, sinó en l'escolta, la imitació, el joc, la descoberta sonora... en definitiva aspectes molt més interessants per l'aprenentatge de totes les capacitats que volem potenciar en els nens i nenes de l'escola.
- Això portarà a que els materials, sobretot en l'etapa inicial del procés, no seran el que tradicionalment entenem per partitures. Seran més aviat jocs d'escolta, idees d'aprenentatge que hauran de poder-se consolidar en forma de guions, fitxes o petites guies per poder-ne tenir constància i per poder reproduir les activitats en el futur (evidentment adequant-les quan faci falta).
- Amb aquests materials es realitzarà un arxiu per als **T.C.**

El repertori de l'Orquestra de Corda Jacint Verdaguer

- En un primer estadi la **O.C.J.V.** haurà de treballar seguint uns patrons similars als dels **T.C.** basant-se més en el joc musical que en la partitura. Progressivament l'aparició de la partitura tradicional es farà necessària però la idea serà que l'escolta i la memòria es mantinguin d'alguna manera al llarg de tot el procés.
- Tant l'apartat de jocs sense partitura com el corpus d'obres més tradicionals, han de quedar reflectits de manera documental per a crear l'arxiu de materials de la **O.C.J.V.**

El repertori de la Coral Jacint Verdaguer

- Creiem que el cant coral és una fantàstica eina de cohesió del grup i molt indicada per a l'aprenentatge.
- El repertori ha de ser entès d'una manera àmplia i diversa.
- Ha d'incloure cançons de diverses cultures d'arreu del món, fent èmfasi en la pròpia cultura del país d'acollida (cançó tradicional catalana, rock català, etc...) i en les cultures de procedència dels nens i nenes de l'escola.
- Ha de servir per fer un treball lingüístic en català i també per fer una descoberta de llengües d'altres cultures. Cada cançó ha de ser objecte d'una aproximació al seu origen i particularitats per fer un aprenentatge que vagi més enllà del fet de cantar només la cançó.
- El fet de cantar pot incloure acompanyaments instrumentals fets pels mestres i també pels propis estudiants així com elements de dansa.

Els materials compartits: la coordinació entre les Escoles Tàndem

- El projecte d'escola Tàndem CMMB - Escola Jacint Verdaguer sens dubte motivarà l'elaboració d'un bon nombre de materials i, sobretot, fomentarà l'existència d'experiències viscudes a nivell pedagògic i artístic per un equip de mestres. Aquests materials i aquestes experiències creiem que, a partir d'un moment donat del procés, s'han de poder compartir amb la finalitat d'enriquir-les amb d'altres aportacions.
- La millor manera de fer aquest intercanvi d'experiències es coordinar en un moment concret del procés les Escoles Tàndem entre elles i en especial les que tenen la música com a especialitat.
- Per dur a terme aquesta coordinació, els Directors de cada projecte poden dissenyar unes reunions periòdiques en les que ells mateixos i alguns dels representants de l'equip de mestres i professors de cada centre poden compartir experiències.
- És important que aquests contactes no es realitzin en un estadi inicial dels projectes ja que cada un ha de tenir la seva idiosincràsia i les seves peculiaritats. Per aquest motiu, en el disseny pedagògic de cada projecte hi ha hagut una total independència que ha facilitat l'exclusivitat de cada un d'ells. Ara bé, passat el primer any d'aplicació ha de ser interessant tenir un intercanvi periòdic d'experiències per ampliar el punt de vista de cada projecte un cop està ben definit en la seva particularitat.

3. AMB QUI HO FEM?

Recursos humans

- Sens dubte, el principal actiu de tot el Projecte ha de ser l'equip de músics, professors del CMMB, mestres de música i mestres del claustre de l'escola Jacint Verdaguer, tots coordinats pels Directores del projecte. La seva complicitat és necessària i fonamental per a assolir l'èxit que s'espera de la proposta.
- La implicació dels participants en les activitats proposades variarà notablement depenent del tipus d'activitat i del paper que jugarà cada participant en ella. Pot anar des de la intensa dedicació al disseny i posterior realització d'una **A.T.** per part d'un músic de CMMB en col·laboració amb les mestres de música fins a la participació puntual en algun àmbit transversal que es demani a algun mestre del claustre de l'escola manera esporàdica i sempre en el marc de la seva aula i matèria.

Els Directores del Projecte

- Les seves funcions estan encaminades a dirigir i encarregar el disseny de les activitats, fer-ne el seguiment del seu desenvolupament i coordinar l'equip humà que les duu a terme. De fet les funcions específiques dels Directores ja estan determinades en el Projecte General.

El paper dels Mestres de Música de l'escola

- Participen activament en les Activitats Transversals que es proposen des de l'Aula de Música.
- Es coordinen amb els músics dissenyadors de les **A.T.** per compartir-ne el lideratge i aprendre'n el funcionament.
- Depenent del disseny final, lideren o participen en l'Activitat Musical de Cant Coral de 5è i 6è curs.
- En certa manera passen a ser un dels motors del Centre, sempre guiats pels especialistes de música del CMMB.

L'equip de Músics del CMMB

Hi ha dos equips de treball coordinats entre ells i, a més, un grup de professors col·laboradors en activitats puntuals.

- L'equip de les **A.T.** s'encarrega del disseny de les Activitats, el seu desenvolupament i la creació de les Guies didàctiques de suport per a futures activitats. Treballen en coordinació directa amb les mestres de música de l'escola per dur a terme les activitats i per avaluar-les i reconduir-les. L'equip està liderat per un músic que bàsicament dissenyarà les activitats i ajudarà a les mestres de música de l'escola a assimilar-les i desenvolupar-les. Depenent del plantejament de cada activitat i del requeriment temporal per posar-les en pràctica, es pot comptar amb un o dos músics més (a poder ser joves i

directament relacionats amb el CMMB) per ajudar a les mestres de música de l'escola a desenvolupar les activitats .

- L'equip de les **A.M.** s'encarrega de la realització dels Tallers de Corda. Han de ser dos professors; un de violí-violoncel i l'altre de violoncel (aquest amb possibilitat de fer introducció al contrabaix).
No precisen un treball tan coordinat amb les mestres de música de l'escola ja que es fa en horari de migdia.
Han de dissenyar els plans de treball i els materials pedagògics pels tallers així com avaluar el progrés del grup i de cada nen i nena.
- El director de l'**Orquestra de Corda Jacint Verdaguer** ha de ser un músic coneixedor i intèrpret d'algun instrument de corda i ha de tenir capacitat de lideratge i gran creativitat. Ha de confeccionar els materials de treball de l'orquestra.
- Així mateix hi ha tot un grup de professors del CMMB que participaran puntualment en activitats d'Enllaç amb l'escola.
Suport a concerts, presentacions d'instruments, etc...

El paper del Claustre de Mestres de l'escola

- La idea és que des de la seva aula, els mestres col·laborin en aspectes relacionats amb les **A.T.** La col·laboració que es demanarà sempre estarà emmarcada en els continguts habituals de la pròpia aula i servirà per aportar el punt de vista de la matèria a l'Activitat Transversal proposada.
- Aquesta col·laboració mai suposarà un volum de feina tal que impedeixi el desenvolupament curricular habitual de l'aula, tan sols suposarà alguna adequació amb la finalitat de que els nens i nenes d'una classe tinguin punts de vista diferents d'una mateixa activitat de manera transversal.
- Les activitats transversals seran proposades a l'inici del trimestre o al final de l'anterior trimestre de desenvolupament per consensuar-ne els temes a tractar i la seva cronologia.
- La proposta arribarà als diferents mestres del claustre a través de l'equip directiu del centre prèvia sol·licitud del dissenyador de les **A.T.**
- A cada activitat s'especificarà la demanda de col·laboració transversal de manera més o menys oberta perquè cada mestre des de la seva matèria la desenvolupi amb llibertat però sempre seguint la idea comú que es proposarà des de la Guia Didàctica de cada activitat concreta.
- Es farà un especial èmfasi a la relació entre música i paraula, donat a que un dels eixos curriculars de l'escola Jacint Verdaguer és la comprensió lectora.
- També de manera esporàdica es demanarà a mestres del Claustre el seu suport a alguna de les Activitats d'Enllaç amb el CMMB (tipus sortida del Centre per anar a escoltar un concert, etc...)

Els Professors de les Activitats de Formació

Professors de temàtiques bàsicament relacionades amb la música que seran escollits pel CMMB per les seves qualitats pedagògiques i per la seva capacitat de comunicació.

4. AMB QUÈ HO FEM?

Recursos materials

L'Aula de Música: Una eina cabdal per al desenvolupament de les activitats del Centre

- L'Aula de Música amb aquest nou projecte, passa a ser una aula de cabdal importància per al treball proposat. Per tant haurà d'estar ben adequada i equipada.
- Es proposa la revisió i compra del material instrumental de l'aula amb la finalitat de dotar-la adequadament. Es farà atenció a crear un cos instrumental divers amb instruments d'arreu del món que siguin assequibles a tots els nens i nenes. Els assessors musicals del CMMB poden assessorar també al Centre en el disseny d'aquest corpus instrumental necessari per a les **A.T.**
- Ha d'haver-hi una revisió, posada a punt i manteniment periòdic del piano de l'aula.

El banc d'instruments per als Tallers de Corda i l'Orquestra de Corda Jacint Verdaguer

- En funció de la demanda de participació dels nens i nenes, progressivament s'anirà creant el banc d'instruments de corda pels Tallers de Corda i l'Orquestra de Corda Jacint Verdaguer.

Els instruments seran propietat de l'escola i es cediran als nens i nenes durant l'estona de treball al migdia amb els seus professors dels Tallers i/o l'Orquestra. Quan els nens i nenes coneixen el funcionament i la manera de tocar i tractar l'instrument, es pot establir un sistema per que puguin estudiar ells sols durant el migdia. L'escola ha de determinar quina serà la millor manera d'organitzar amb comoditat aquesta estona d'estudi personal.

5. QUAN HO FEM?

Calendari d'aplicació del projecte

Primer any:

- Primera dotació de recursos materials per al l'escola Mn. Jacint Verdaguer
 - Adequació de l'Aula de Música
 - Equipament instrumental per l'Aula de Música (1)
 - Adequació del piano de l'Aula de Música
 - Equip d'enregistrament i reproducció
 - Primera aportació al banc d'instruments de corda
- Inici de les **A.T.** En els cursos 5è i 6è
 - Disseny i realització d'una Activitat Transversal per dur-la a terme principalment, el tercer trimestre de l'any. Concert-espectacle final de cada **A.T.**
 - Participació de la classe de 4art en Cantània (degut a la implicació necessària dels nens i nenes de 4art en aquesta activitat, en aquest curs no es fan **A.T.** de fet, es considera Cantània com una Activitat Transversal).
 - Inici de l'elaboració de material pedagògic per a les **A.T.** dins de l'àmbit dels recursos pedagògics.
- Inici de les **A.E.**
 - Participació de mestres del CMMB en el concert de Nadal
 - Assistència d'algun grup d'estudiants de l'escola Jacint Verdaguer a alguna de les activitats del CMMB (per ex les 11h de música).
 - Proposta d'algun concert de petit format a l'escola (a l'aula de música).
 - Audició pels nens de 1r i 2on dels mestres dels Tallers de Corda per mostrar els instruments de cara a engrescar els possibles voluntaris pels **T.C.**
 - Altres...
- Inici de les **A.M.**
 - Selecció dels nens i nenes per als **T.C.** (Tallers de Corda) al final del segon trimestre.
 - Creació del banc d'instruments de corda per als **T.C.** i per a la futura Orquestra de Corda Jacint Verdaguer (**O.C.J.V.**): primera aportació de violins, violes i violoncels.
 - Inici de l'elaboració del material de suport i recull de partitures pels **T.C.** dins de l'àmbit dels recursos pedagògics.
 - Inici dels **T.C.** durant el segon trimestre. Mostra final dels **T.C.** en forma de concert-taller obert.

Segon any:

- Segona dotació de recursos materials per al l'escola Mn. Jacint Verdaguer
 - Equipament instrumental per l'Aula de Música (2)
 - Manteniment del piano de l'Aula de Música
 - Segona aportació al banc d'instruments de corda
- Continuació de les **A.T.** En tots els cursos (1er, 2on, 3er, 4art, 5è i 6è)
 - Disseny i realització de dues Activitats Transversals per a cada curs (excepte 4art que recordem fa la Cantània) per dur-les a terme una al segon i l'altre al tercer quadrimestre de l'any. Concert-espectacle al final de cada **A.T.**
 - Continuació de la elaboració de material pedagògic per a les **A.T.** dins de l'àmbit dels recursos pedagògics.
- Continuació de les **A.E.**
 - Participació de mestres del CMMB en el concert de Nadal
 - Assistència d'algun grup d'estudiants de l'escola Jacint Verdaguer a alguna de les activitats del CMMB.
 - Participació de mestres i/o estudiants del CMMB en els concerts de la **O.C.J.V.**
 - Consolidació dels concerts de petit format a l'aula de música.
 - Petits concerts pedagògics d'estudiants del CMMB a l'escola Jacint Verdaguer
 - Altres...
- Inici i consolidació de les **A.M.**
 - Creació de la Coral Jacint Verdaguer (**C.J.V.**) amb els nens i nenes de 5è.
 - Continuació dels **T.C.** amb els nens i nenes seleccionats l'any anterior. Selecció durant el primer trimestre de més nens i nenes per a ampliar els **T.C.** Mostres finals dels **T.C.** en forma de concert-taller obert cada final de trimestre.
 - Ampliació del banc d'instruments de corda per als **T.C.** i per a la Orquestra de Corda Jacint Verdaguer (**O.C.J.V.**): segona aportació de violins, violes i violoncels.
 - Continuació de l'elaboració del material de suport i recull de partitures pels **T.C.** dins de l'àmbit dels recursos pedagògics.
 - Inici de l'elaboració del material de suport i recull de partitures per a la **O.C.J.V.** dins de l'àmbit dels recursos pedagògics.
 - Creació de la **O.C.J.V.** durant el segon trimestre. Presentació de l'orquestra amb un concert al final del tercer trimestre amb la participació de mestres i/o estudiants del CMMB.
- Inici de les **A.F.**
 - Realització de cursos de formació per a mestres del claustre de l'escola.
 - Assessorament als estudiants del CMMB (bàsicament als que cursen paral·lelament magisteri) per a la realització dels petits concerts pedagògics.
 - Altres...

Tercer any:

- Tercera dotació de recursos materials per a l'escola Jacint Verdaguer
 - Equipament instrumental per l'Aula de Música (3)
 - Manteniment del piano de l'Aula de Música
 - Tercera aportació al banc d'instruments de corda

- Continuació de les **A.T.** En tots els cursos (1er, 2on, 3er, 4art, 5è i 6è)
 - Disseny i realització de dues Activitats Transversals per a cada curs (excepte 4art) per dur-les a terme una al segon i l'altre al tercer quadrimestre de l'any. Concert-espectacle al final de cada **A.T.**
 - Continuació-finalització de la elaboració de material pedagògic per a les **A.T.** dins de l'àmbit dels recursos pedagògics. Creació de l'arxiu de Guies didàctiques per a la continuïtat en el futur de les **A.T.**

- Continuació de les **A.E.**
 - Participació de mestres del CMMB en el concert de Nadal
 - Assistència d'algun grup d'estudiants de l'escola Jacint Verdaguer a alguna de les activitats del CMMB.
 - Participació de mestres i/o estudiants del CMMB en els concerts de la **O.C.J.V.**
 - Continuació dels concerts de petit format a l'aula de música.
 - Petits concerts pedagògics d'estudiants del CMMB a l'escola Jacint Verdaguer
 - Altres...

- Consolidació de les **A.M.**
 - Continuació de la Coral Jacint Verdaguer (**C.J.V.**) amb els nens i nenes de 5è i de 6è.
 - Continuació dels **T.C.** amb els nens i nenes seleccionats l'any anterior. Selecció durant el primer trimestre de més nens i nenes per a ampliar els **T.C.** Mostres finals dels **T.C.** en forma de concert-taller obert cada final de trimestre.
 - Ampliació del banc d'instruments de corda per als **T.C.** i per a la Orquestra de Corda Jacint Verdaguer (**O.C.J.V.**): tercera aportació de violins, violes i violoncels.
 - Continuació-finalització de l'elaboració del material de suport i recull de partitures pels **T.C.** dins de l'àmbit dels recursos pedagògics. Creació de l'arxiu de materials pedagògics per als **T.C.** per a una futura continuïtat del projecte.
 - Continuació-finalització de l'elaboració del material de suport i recull de partitures per a la **O.C.J.V.** dins de l'àmbit dels recursos pedagògics. Creació de l'arxiu de materials pedagògics per a la **O.C.J.V.** per a una futura continuïtat del projecte.
 - Consolidació de la **O.C.J.V.** Concerts de l'orquestra al final de cada trimestre amb la participació de mestres i/o estudiants del CMMB.

- Continuació de les **A.F.**
 - Realització de cursos de formació per a mestres del claustre de l'escola.
 - Assessorament als estudiants del CMMB (bàsicament als que cursen paral·lelament magisteri) per a la realització dels petits concerts pedagògics.
 - Altres...

6. COM HO MILLOREM?

Avaluació del projecte

En el Projecte han d'haver-hi diferents tipus d'avaluació, cada una amb unes finalitats concretes:

Avaluació contínua

De les Activitats mentre dura el seu procés d'aplicació per re definir-les i millorar-les a través de la seva valoració.

El dissenyador de les activitats, juntament amb les mestres de música de l'escola i els músics col·laboradors de les **A.T.** i **A.M.** proposats pel CMMB han de vetllar perquè les Activitats Transversals i Musicals siguin avaluades de manera contínua amb la finalitat de que aquestes no esdevinguin un treball absolutament prefixat i definit de bon principi sinó que vagin evolucionant a partir de les aportacions de cada un dels que hi participen. Així mateix, a cada un dels mestres de l'escola que des de la seva matèria participa en les **A.T.** se li proposarà que aporti els seus coneixements i comentaris amb la finalitat d'acabar de donar forma a cada activitat a través de la seva avaluació contínua mentre dura el procés d'aplicació.

Avaluació periòdica

A l'acabament de cada trimestre, es farà una avaluació de totes les activitats realitzades amb la finalitat de deixar-ne constància i treure'n experiències per a futures activitats.

Aquesta serà una avaluació de l'activitat pròpiament dita i afectarà al funcionament d'aquesta per a la seva millora en edicions futures.

També hi ha d'haver una valoració de cada aula que participa en l'activitat en concret per treure'n conclusions també de cara al futur. Aquesta valoració pot incloure comentaris concrets d'alumnes en particular com a participants en les Activitats. La valoració de grup i personal la fan conjuntament els mestres de música de l'escola i els músics col·laboradors de les **A.T.** proposats pel CMMB amb la col·laboració dels altres mestres del claustre que han estat implicats en l'**A.T.** concreta.

Tant des de l'aula de música com des de cada matèria que ha participat en l'activitat concretat proposada, cada mestre de l'escola pot recollir dades de la participació de cada estudiant en la part relativa a la seva matèria per a utilitzar-les, si s'escau, en l'avaluació particular de cada nen i nena feta trimestral des de la seva matèria.

En els **T.C.** els professors dels Tallers elaboraran una avaluació al final de cada trimestre del resultat de l'activitat i també una fitxa particular de cada participant en el taller. En aquesta fitxa es valoraran aspectes de capacitats, actituds, participació, evolució, interès, etc... de cada un dels nens i nenes del taller.

Avaluació final

De cada any del Projecte amb la finalitat d'extreure'n conclusions i de fomentar les bases per a la seva continuïtat. Realitzada pels directors del projecte en col·laboració amb l'equip de músics del CMMB i les mestres de música de l'escola.

L'autoavaluació

De les activitats per part dels propis protagonistes:

Els vertaders protagonistes del projecte son els nens i nenes de l'escola Mn. Jacint Verdaguer. Ells son els que han de poder auto valorar-se per poder créixer no només a través del procés de creació i de la mostra del resultat en concert, sinó també gràcies a la revisió crítica i constructiva del treball fet. Per aquest motiu és molt

important l'enregistrament de les mostres de les Activitats. Un cop finalitzada l'Activitat (ja sigui **A.T.** o **A.M.**) cada aula revisarà l'enregistrament en àudio i vídeo de la pròpia activitat. A partir d'aquest visionat es poden fer diverses activitats relacionades amb l'avaluació i també de manera transversal. Heus aquí uns exemples:

- Crònica escrita del desenvolupament de l'activitat (des de l'aula de llengua).
- "Crítica" musical del concert (des de l'aula de música).
- Comentari d'aspectes socials de l'acte com l'assistència de públic, el comportament de públic, possibles incidències ocorregudes en l'acte... (de de l'aula de tutoria)
- Posada en comú de les particularitats del treball en equip: com vam participar a nivell personal, què podem millorar, què ens hagués agradat fer, què no va anar del tot bé... (des de l'aula de música).

Aquesta és l'Avaluació que creiem més important de totes les plantejades. És la que pot fer reflexionar al nen sobre el seu comportament, sobre allò que ha fet bé, sobre allò que pot millorar en el futur... I és la que, entre molts d'altres aspectes del Projecte, l'ajuda a créixer com a persona.

7. COM HO CONTINUEM?

Continuïtat del Projecte

Tres anys de projectes en comú ha de ser un bagatge suficient per assentar les bases d'una manera de fer. A més, el fet d'haver apostat per la formació implícita (participativa, vivencial, no en forma de curs sinó participant activament en el disseny i el desenvolupament de les activitats) dels mestres de música de l'escola ha de motivar que l'aprenentatge de les activitats hagi sigut viscut en primera persona. Això ha de ser un gran recolzament per a la continuïtat de les pròpies activitats.

Continuïtat de les A.T.

El paper de les mestres de música i de tot l'equip del claustre de l'escola.

Les mestres de música hauran participat en la gestació i el desenvolupament d'una trentena d'activitats. Els diversos mestres de l'escola, en major o menor grau, hauran col·laborat també en moltes d'aquestes activitats. Creiem que aquest fet ha de crear una sensació de *normalitat* en la continuïtat de les Activitats Transversals.

El suport de les Guies Didàctiques

Totes les Activitats Transversals hauran estat definides i desenvolupades amb el suport d'unes Guies Didàctiques elaborades per l'especialista proposat pel CMMB en relació amb les mestres de música de l'escola i els músics col·laboradors. Aquestes guies passaran a ser corpus d'un arxiu de material per a la continuïtat de les activitats en un futur.

La continuïtat de les activitats es pot basar en la simple repetició de les activitats ja realitzades amb d'altres nens que no les han fet encara (de fet, sempre hi haurà nens nous per a les activitats!) però el més recomanable és que, a partir de l'experiència de cada activitat i amb el suport de la guia, es realitzin noves activitats similars a les ja realitzades però sempre amb un component (per petit que sigui) de novetat. D'aquesta manera s'assegura que no són els nens i nenes els que s'adeqüen a les activitats preestablertes, definides i tancades, sinó que són les activitats les que van evolucionant per adequar-se a les necessitats concretes de cada grup de nens i nenes.

Una eina per a compartir i difondre el projecte: El llibre amb el recull de les Activitats Transversals

Si es desitja que el treball realitzat tingui una difusió més àmplia i es pensa en un concepte de "taca d'oli" positiva que s'escampa cap a d'altres escoles, es valora la possibilitat que Fundació Catalunya-La Pedrera pugui plantejar-se la publicació en format de Llibre acompanyat de CD de les Guies Didàctiques de les Activitats Transversals. Sempre amb el consentiment del seu autor material i sempre citant-ne el seu origen, així com el context en el qual han nascut les activitats (el Projecte Tàndem). Creiem que d'aquesta manera la difusió del treball realitzat podria arribar a un bon nombre d'escoles del nostre país i el Projecte Tàndem podria adquirir una dimensió (de difusió i de continuïtat) molt més enllà del pròpia escola Jacint Verdaguer.

Continuïtat de les A.M.

La Coral Jacint Verdaguer

El cant coral ja és actualment un dels pilars de l'ensenyament musical del l'escola Mn. Jacint Verdaguer. La continuïtat de la Coral ha de venir garantida pel disseny curricular futur del propi centre.

Si per dur a terme l'activitat es necessita la col·laboració d'un director extern de cant coral, hi ha precedents d'activitats similars coordinades amb altres escoles del districte. És el cas dels L'ESCOLA del Raval que estan creant una xarxa per consensuar una activitat comú de cant coral (realitzada, però, internament a cada Centre i amb activitats conjuntes només de manera puntual) en la que les diverses escoles comparteixen un mateix director especialista de cant coral.

Es pot optar per una solució de continuïtat similar a aquets del Raval.

Els Tallers de Corda

Al necessitar uns professor especialitzats, els tallers de corda poden tenir continuïtat a través de:

Crear un futur conveni de col·laboració amb el CMMB: Pel CMMB és molt positiu crear uns lligams amb el que podríem anomenar "música social" (*community music*). L'evolució del món musical fa que les institucions hagin d'acoblar-se als canvis que la societat demana. Sens dubte una de les grans revolucions que estan arribant al nostre entorn musical està directament relacionada amb tota la vessant social de la música, amb tot el que significa el fet de millorar la societat a través de la pràctica musical. Això motiva que l'ensenyament de la música, en part, ha d'evolucionar també i enfocar algun dels seus objectius en aquesta direcció. El fet d'establir petits ponts amb projectes socials del tipus "Taller de Corda en una l'escola de primària amb un alt índex d'immigració" ha de ser un gran valor en positiu del que el CMMB pugui treure'n un gran benefici d'aprenentatge, a més de trobar un sentit més enllà de la simple interpretació musical a través d'una feina artística amb rerefons social, i desenvolupar un prestigi d'institució capdavantera en una nova manera d'entendre l'ensenyament musical. A més pel CMMB seria una constatació més de la seva voluntat d'obertura a l'exterior. Tot plegat ha de ser un actiu suficient per que l'activitat es pugui continuar realitzant.

A més, s'ha de valorar el fet de disposar d'un planter de nens i nenes en el que es pot detectar els joves amb talent extraordinari per a la música i es pot plantejar la possibilitat de relacionar-los d'alguna manera més directa amb el CMMB

L'Orquestra de Corda Jacint Verdaguer

La existència d'un projecte d'Orquestra Simfònica de barri en el que precisament s'adjudica al l'escola Jacint Verdaguer el planter de corda ha d'assegurar la continuïtat de l'orquestra de corda del centre.

Emmarcant-la en el futur en el disseny de l'Orquestra de barri i amb la participació activa dels responsables del projecte de la mateixa Orquestra de barri, el grup de corda del L'ESCOLA ha de poder continuar desenvolupant-se amb normalitat. En aquest aspecte, i tractant-se d'un projecte d'Orquestra ja prèviament plantejat, en certa manera en Projecte Tàndem facilitarà enormement la consolidació d'aquesta gran orquestra formada amb nens i nenes de tot el Poble Sec. D'aquesta forma

s'establirà un vincle directe entre el que haurà estat el Projecte Tàndem i el que serà l'Orquestra de barri, ambdós projectes socials que esdevindrien així complementaris.

Fundació
Catalunya
La Pedrera

escoles_tàndem

Tàndem format per:

Escola Mossèn Jacint Verdaguer
CMMB (Conservatori Municipal de Música de Barcelona)

CONSERVATORI
MUNICIPAL ■
MÚSICA
■ BARCELONA

Amb el suport de:

